

De balans tussen werk en privé

De Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken mocht dit jaar een award van de Belgian Telemarketing Association (BTA) op zak steken voor het telewerkproject dat sinds 2004 loopt. Het project kadert in een groter plan voor welzijn, dat ook het komende jaar nog volop verder wordt uitgewerkt.

TEKST: BARBARA VANDENBUSSCHE

"Op dit moment werken iets meer dan 170 medewerkers geregeld van thuis uit", vertelt diensthoofd Frank De Neve van de cel voor personeels- en organisatieontwikkeling. "We zijn nu met zo'n 5.000 medewerkers, maar slechts zo'n 3.000 onder hen hebben taken die ze via telewerk zouden kunnen uitvoeren." Het telewerk is voor voltijdse krachten beperkt tot twee dagen per week. Wie vier vijfde werkt kan één dag per week van thuis uit werken. Voor de overheidsdienst is het aanbieden van telewerk meer dan een middel om de motivatie te verhogen. "We willen op deze manier ons steentje bijdragen op het vlak van welzijn en de worklifebalance. Vele medewerkers komen van vrij ver, en vaak zijn ze meer dan twee uur onderweg van en naar het werk. Het thuiswerken levert hen dus een fikse tijdsbesparing op." Om de voordelen van het telewerken objectief te kunnen beoordelen legde de FOD een vragenlijst voor aan zowel de telewerkers zelf als aan hun leidinggevenden. "Het belangrijkste element dat daaruit naar voren kwam bleek een verhoogde motivatie te zijn. Een of twee dagen per week kunnen de telewerkers alvast de stress en ongemakken van de verplaatsing vermijden en bij voorbeeld de kinderen wat vroeger van school afhalen. Bovendien werken ze thuis meer

geconcentreerd en sneller, omdat ze er minder gestoord worden. Er is dus ook een duidelijk verhoogde productiviteit."

STRIJKDIENST EN KINDEROPVANG

Naast het georganiseerde telewerken biedt de FOD Binnenlandse Zaken zijn personeelsleden ook de mogelijkheid om occasioneel thuis te werken. Wanneer een medewerker een rapport of een studie wil afwerken, kan hij dit vragen aan zijn leidinggevende. *"Sommige medewerkers willen niet van thuis uit werken, maar zijn wel geïnteresseerd in een werkplek dicht bij huis", vult Kurt Van Raemdonck, directeur van de Stafdienst Personeel & Organisatie, aan. "We willen daarom nog een stap verder gaan, met satellietkantoren die verspreid zijn over het land. Zo'n tachtig gebouwen zouden hiervoor in aanmerking kunnen komen. Zo kunnen onze medewerkers zich via desksharing inloggen in aangepaste bureaus die voor hen worden voorbehouden. Dit jaar gaan we hiermee experimenteren, om te bekijken hoe we dit verder kunnen uitbouwen. We starten het pilootproject in één dienst, en wanneer het een succes wordt, breiden we dit uit naar de hele FOD. Ook hiermee verkleinen we de afstand tussen thuis en het werk. Dat past niet enkel in het*

'De medewerkers kunnen hun hart luchten bij stressteams en psychologen'

kader van worklifebalance en welzijn, maar ook in ons streven naar duurzaamheid, een andere belangrijke rol die we als overheid moeten spelen in de maatschappij."

Om ervoor te zorgen dat mensen een nog beter evenwicht vinden tussen werk en vrije tijd, gaat de FOD samenwerken met een strijkwinkel, zodat medewerkers met dienstencheques hun strijk kunnen laten doen. *"Zo houden ze 's avonds of in het weekend meer tijd over om zich te ontspannen", legt Van Raemdonck uit. "We bieden hen ook kinderopvang tijdens de volledige schoolvakanties, behalve in de kerstvakantie, zodat ze de kinderen gewoon kunnen meenemen naar het werk en geen opvang hoeven te zoeken. We hebben ook de glijdende werkuren aangepast, zodat mensen tot half tien kunnen binnenkomen, en 's*

avonds blijven werken tot 19 uur. Op die manier hebben ze 's ochtends meer tijd om de kinderen naar school te brengen." Ook het omgekeerde is mogelijk. Medewerkers kunnen vroeger starten en 's avonds ook vroeg vertrekken. De overheidsdienst heeft ook het systeem van inhaalverlof om overuren te compenseren gewijzigd. Vroeger moesten werknemers hun overuren binnen de maand opnemen, nu is die termijn uitgebreid naar vier maand. Zo kunnen zij hun compensatiedagen beter plannen. "Flexibiliteit op zich blijkt erg belangrijk voor de medewerkers", voegt Frank De Neve hier nog aan toe. "Wij verwachten als werkgever ook van hen dat ze flexibel zijn, en zo geven we hen daar wat voor terug."

VAN DIENSTFIETSEN TOT FITNESSTOESTELLEN

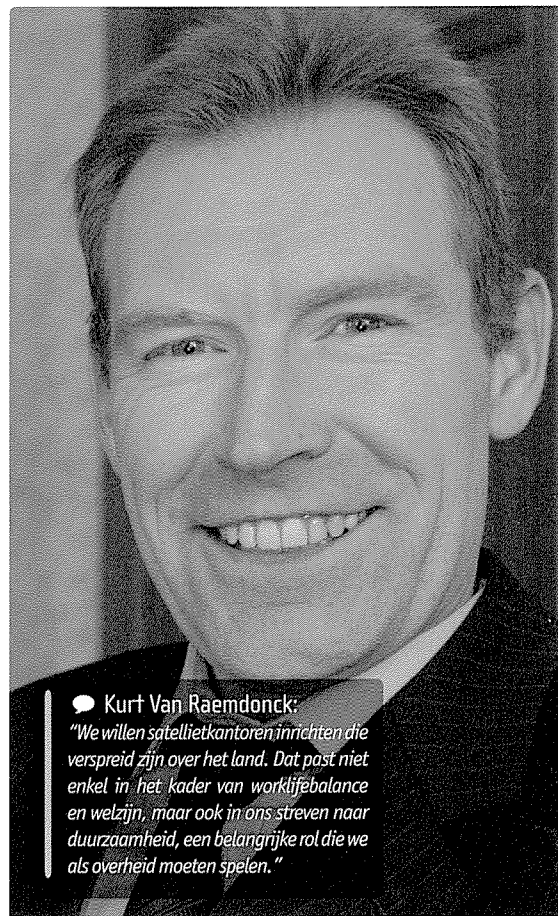
Dat initiatieven om het welzijn van de medewerkers te verhogen belangrijk zijn, blijkt uit de tevredenheidsenquête die de FOD in juni vorig jaar onder alle medewerkers heeft gehouden. Hieruit kwam onder meer naar voren dat stress in een aantal diensten een knelpunt is. Dat heeft onder andere te maken met de aard van het werk op diensten als de 112-centrales, de civiele bescherming die onder meer tussenkomt bij rampen, en de centra voor illegalen. "Het gaat hier om continudiensten en de medewerkers hebben er soms te maken met mensen in paniek, met agressie, ... Sommigen dragen dit nadien mee naar huis", zegt Kurt Van Raemdonck. "Om hen bij te staan voorzien we stresspreventie en zijn er stressteams, collega's waar ze hun hart bij kunnen luchten. Daarnaast kunnen ze ook praten met psychologen, zowel intern als extern." Ook op het vlak van fysieke gezondheid onderneemt de overheidsdienst van Binnenlandse Zaken heel wat acties. Het personeel in de centra voor illegalen krijgen de verplichte inentingen tegen ziektes als tbc en dergelijke, maar kunnen bovendien een gratis griepvaccin krijgen. Voor het voltallige personeel zijn er preventiecampagnes om het overdragen van ziektes te vermijden. "Die maatregelen nemen we uiteraard ook in het kader van de continuïteit van het werk, zeker voor kernfuncties", geeft Van Raemdonck toe. "Als we kunnen vermijden dat die mensen twee weken wegvallen door griep, doen we dat zeker."

Er zijn bij de overheid nog meer acties die de gezondheid bevorderen. Medewerkers die volledig of deels met de fiets naar het werk gaan ontvangen niet alleen een fietsvergoeding, maar krijgen

ook een leuk gadget dat met fietsen te maken heeft, zoals een fluovestje. Bovendien beschikt de dienst niet alleen over dienstauto's, maar zijn er ook dienstfietsen voor korte afstanden. In het gesloten centrum van Merksplas bezitten de medewerkers een bovendien een podometer die een groot succes blijkt te zijn. Sport op het werk is belangrijk, zeker voor de operationele diensten van de Civiele Veiligheid. Zij doen zwaar werk en moeten dus fit zijn. Daarom volgen per compagnie drie medewerkers een cursus bewegingsanimateur bij het Ministerie van Defensie in Eupen. Zij kunnen daarna op hun beurt anderen in hun dienst aanzetten tot sporten. Fitnessmateriaal zoals spinningfietsen, roeioestellen, enzovoort, en een fito-meter staan ter beschikking van de operationele personeelsleden, zodat ze tijdens de shifts van 24 uur gedurende 1,5 uur kunnen sporten.

"Vorig jaar organiseerde onze FOD een themadag over welzijn, met initiaties relaxatietechnieken, klankmeditatie, tai chi, en dergelijke", gaat Frank De Neve verder. "Een ander belangrijk preventiemiddel is het intranet, dat tips bevat tegen stress, voor een goede ergonomie, enzovoort. Daarnaast is er ook een jaarlijkse sportdag, met een grote focus op groepssporten. Dat heeft een dubbel voordeel: de medewerkers zijn actief, en ze hebben een hechter contact met hun collega's. Een goede sfeer op het werk is immers een belangrijke vereiste om je goed te voelen. Daarom zijn er geregeld ook ontspannende activiteiten, en wordt bijvoorbeeld pesten op het werk preventief aangepakt. Soms zit het ook in kleine dingen. Wanneer iemand een kindje krijgt, krijgt hij of zij een kaartje thuisgestuurd."

"Welzijn begint ook voor een groot stuk met de werkomgeving zelf", vindt Van Raemdonck. "Die moet proper zijn, goed verlicht, voorzien van een goed afgestemde airconditioning die niet te koud of te warm blaast, enzovoort. In de kantoren worden planten erg positief ervaren, omdat ze een goede invloed hebben op motivatie en tevredenheid. Bij het Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen hebben we onderzocht welke materialen en kleuren het meeste impact hebben op de mensen. Op basis daarvan willen we gebouwen zo inrichten dat bezoekers zich meteen welkom voelen, en dat de bureaus aangenaam zijn om in te werken. In de lokalen van de kinderopvang kunnen we bijvoorbeeld een polyvalente ruimte voorzien, die buiten de vakanties voor andere zaken gebruikt kan worden, dankzij een multifunctionele inrichting."

● Kurt Van Raemdonck:

"We willen safelietkantoren inrichten die verspreid zijn over het land. Dat past niet enkel in het kader van werklijfbalance en welzijn, maar ook in ons streven naar duurzaamheid, een belangrijke rol die we als overheid moeten spelen."

● Frank De Neve:

"We houden een jaarlijkse sportdag, met een grote focus op groepssporten. Dat heeft een dubbel voordeel: de medewerkers zijn actief, en ze hebben een hechter contact met hun collega's."